

"อภิวัดณ์การเรียนรู้... สู่ยุคเปลี่ยนประเทศไทย"

148

จดหมายถึงเพื่อนสมาชิก ฉบับที่ 148

ส่งต่อ “แม่แรง” ยกระดับ “ครูไทย” ชูหัวใจปฏิบัติการ “อภิวัดณ์สังคม”

ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช

ดร.พิณสุดา สิริธังกร

รศ.ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ

สวัสดีครับ เพื่อนสมาชิก สสค.

ทั่วทุกตำบลหนแห่งในถิ่นฐานบ้านเรา “ครู” กว่าเจ็ดแสนห้าหมื่นคนกำลังทำหน้าที่ “สร้างคน...สร้างอนาคต” ให้แก่ประเทศไทย

ภารกิจนี้สลักสำคัญเพียงไร? คงไม่มากไม่น้อยไปกว่าคำกล่าวที่ว่า “คุณภาพของคนเกิดจากการศึกษา และคุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพครูเป็นหลัก”

คุณภาพของครูจึงเป็นเครื่องบ่งบอกว่าสังคมของเรา...พลเมืองของเรา จะก้าวไปได้ไกลเพียงไร

เพราะเชื่อว่า คุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู หรือผู้เรียนที่เก่งย่อมขึ้นอยู่กับครูที่เก่ง มีความรู้ ทักษะและความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอันจะนำมาซึ่งประสิทธิผลของผู้เรียน ณ วันที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงคุณภาพของเด็กไทยทุกระดับตกต่ำอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน “ครู” จึงถูกมองว่าเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญของปรากฏการณ์ดังกล่าว และนำไปสู่ข้อเสนอในการยกระดับและการพัฒนาครูมากมายหลายด้านด้วยกัน

นับตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง สสค. เมื่อเกือบ 4 ปีที่ผ่านมา เราหยิบยกเรื่องของการพัฒนาครูขึ้นมาเป็นประเด็นสำคัญเรื่องหนึ่ง และแสวงหาแนวทางเข้าไปร่วมสนับสนุนตลอดมา เพราะมีหลักฐานเชิงประจักษ์มากมาย อย่างเช่น ผลวิจัยของธนาคารโลก ที่ระบุว่า การยกระดับและพัฒนาคุณภาพครู คือ 1 จาก 3 “มาตรการสำคัญที่สุด” ที่ประเทศกลุ่มที่พัฒนาการศึกษาใช้ได้ผล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศแถบเอเชียแปซิฟิกได้นำมาใช้และประสบความสำเร็จ

ในเวทีวิชาการ “อภิวัดณ์การเรียนรู้...สู่ยุคเปลี่ยนประเทศไทย” ที่กำลังจะมีขึ้นในวันที่ 6 - 8 พฤษภาคมนี้ สสค. ยังคงเดินทางสานต่อเรื่องนี้อย่างจริงจัง และลงมือ “ทำการบ้าน” ล่วงหน้าอย่างเต็มที่เพื่อให้มีข้อมูลชัดเจนพอที่จะจัดเตรียมสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ในระดับที่เราเชื่อว่าจะเป็น “แม่แรง” หนุนนำให้ “ครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21” เกิดขึ้นได้จริงในทุกหย่อมหญ้า

ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช และ รศ.ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ ได้ร่วมออกแบบกระบวนการที่สำคัญของการยกระดับคุณภาพครูในครั้งนี้ โดยเริ่มจากการนำความรู้เป็นตัวตั้งต้นในการทำงาน โดย ดร.พิณสุดา สิริธังกร ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษา และทีมงานวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ลงแรงประมวลสถานการณ์ แนวทาง และข้อเสนอในการ “ยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21” ที่ทำให้เราได้มองเห็นภาพที่กว้างไกลและแหลมคม โดยเชื่อว่า ไม่ว่าโลกจะเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคสมัยเช่นไร ครูยังคงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา เพราะครูเป็นปัจจัยสำคัญในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด และเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

เป้าหมายสำคัญในการ “ยกระดับครูไทย ในศตวรรษที่ 21” นั้น อยู่ตรงที่ว่า จะทำอย่างไรที่จะให้ครูได้รับการพัฒนาคุณภาพ มีศักยภาพ เป็น “ครูเพื่อศิษย์” อย่างสมบูรณ์ โดยปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่เน้น “วิชาเป็นตัวตั้ง” เป็น “เน้นชีวิตผู้เรียนเป็นตัวตั้ง”

ในการ “ยกระดับคุณภาพครู” นั้น เกิดขึ้นได้โดยพลังจาก 2 ส่วน มาบรรจบกัน ส่วนแรกนั้น คือ แรงสนับสนุนจากเงื่อนไขและสภาพแวดล้อมในระบบการศึกษา เช่น การเปิดโอกาสให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกปี ระบบการบริหารครูอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ครูได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ รวมถึงระบบจูงใจและยกย่องครูที่พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

สำหรับพลังอีกส่วนหนึ่งนั้นเกิดจาก ความกระตือรือร้นภายในตัวครูแต่ละคนเอง โดยไม่หลงลืมว่า “ครู” ไม่ได้เป็นแค่ “ผู้สอน” แต่ครูที่จะสอนได้ดีนั้นต้องเป็น “ผู้เรียน” (Teachers as Learners) ที่ต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วย

เรานำความรู้ที่ท่านอาจารย์พิณสุดาได้สังเคราะห์ขึ้นมาเป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางในการจัดเตรียมเนื้อหาในเวทีวิชาการให้ตอบสนองต่อเป้าหมายในการ “ยกระดับคุณภาพครูไทย ในศตวรรษที่ 21” อย่างเต็มที่

ในเวทีประชุมวิชาการเข้าวันแรก (6 พ.ค. 57) จะเปิดนำด้วย ประเด็น **“ครูไทยในศตวรรษที่ 21”** โดยเราได้รับเกียรติจากผู้อาวุโสในแวดวงการศึกษา 2 ท่าน คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณสุนทร อมรวิวัฒน์ และศ.ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ นำการแลกเปลี่ยนจนได้คำตอบที่ชัดเจนว่า ครูไทยในศตวรรษนี้ต้องมีคุณสมบัติเช่นไร และจะสร้างขึ้นมาได้อย่างไร โดยข้อสรุปสุดท้ายจะจัดทำเป็น **“ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการยกระดับคุณภาพครูในศตวรรษที่ 21”**

เข้าวันถัดมา (7 พ.ค. 57) เราจะต่อเนื่องกันในประเด็น **การพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21** โดยมี **“หัวขบวน”** ของนักปฏิบัติการศึกษาอย่างเช่น รศ.ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดร.สุรัฐ ศิลปอนันต์ ประธานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ รศ.ดร.ทศนา เข้มมณี

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้ง ดร.ทอม คอร์โคราน จาก มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา เข้าร่วม

ช่วงบ่ายของทั้ง 2 วัน เรายังเตรียมกิจกรรมในห้องย่อยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ไว้อีกหลายห้อง สำหรับเป็นสนามในการสาธิตและฝึกปฏิบัติจริง ดังรายละเอียดในล้อมกรอบถัดจากนี้

“ชม-เชิด-แซ่” หลากสาระ เพื่อยกระดับครูสู่ศตวรรษใหม่

ส่วนหนึ่งของห้องปฏิบัติการเกือบ 80 ห้อง ในเวทีประชุมวิชาการ **“อภิวินัยการเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย”** จะเป็นที่รวมของ **“ครุคุณภาพ”** ที่นำประสบการณ์และแนวคิดที่น่าสนใจมาสาธิต และพร้อมพบปะแลกเปลี่ยนกับเพื่อนครู เพื่อก้าวไปสู่จุดที่พร้อมในการเป็นผู้นำพาเยาวชนไทยไปสู่โลกในศตวรรษใหม่ได้อย่างจริงจังและมั่นใจ

- **“ครู” กับการสร้างโอกาสพัฒนาได้ด้วยตนเอง** พื้นที่พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกรณีศึกษาและประสบการณ์ทำงานของท่าน เพื่อพัฒนาครูและเกิดผลสำเร็จมาแล้วว่าทำได้อย่างไร เพื่อครูสามารถทำได้จริงโดยไม่ต้องรอใคร นำการพูดคุย โดย รศ.ดร.พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- **“ครู” ผู้พัฒนาตนเอง : ไร้เงื่อนไขและไม่รอให้ใครมากำหนด** พื้นที่นำเสนอกรณีศึกษาที่น่าสนใจจากครูที่สามารถสร้างแรงขับเคลื่อนได้ในตัวเองและเพื่อนครูในโรงเรียน จนส่งผลต่อคุณภาพชั้นเรียนได้อย่างแท้จริง พร้อมชวนร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาตนเอง ร่วมกับ ดร.วาสนา เลิศศิลป์ และ ครูประทีป พำขุนทด โรงเรียนสุวรรณหัตถ์ จ.สุพรรณบุรี
- **“ครู” ผู้มีแรงบันดาลใจ** ร่วมซึมซับแรงบันดาลใจกับครูที่สามารถก้าวข้ามความยากลำบากทั้งปวง และตัดสินใจแน่วแน่ในการสร้างศิษย์ในทันตารห่างไกล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และคุณภาพชีวิตอย่างแท้จริง เช่น ครูสมพงษ์ แสนสำโรง จาก อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ ครูกิตติ รัชฎาวงศ์ จาก จ. ปัตตานี
- **ส่องกระจกเรื่องการสร้าง “ครู” : จากมุมมองของผู้ผลิตและหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตครู** พบกับ ดร.กมล รอดคล้าย รองเลขาธิการ กพฐ. ผศ.ดร.พิทักษ์ จันทร์เจริญ อธิการบดี มรภ.สวนดุสิต แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่างสถาบันผลิตครู เพื่อการยกระดับและพัฒนาคุณภาพครูไทยในอนาคต และหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตครู

ท้ายนี้ สสค. ขอเชิญชวนครูชาวไทยเข้าร่วมในโอกาสสำคัญนี้ เพื่อร่วมกันทำให้ความใฝ่ฝันที่จะได้เห็นครูไทยก้าวไปสู่ **“หัวใจ”** แห่งการพัฒนาคุณภาพพลเมืองและสังคมให้สมสมัยในศตวรรษที่ 21 เกิดเป็นความจริง สำหรับเพื่อนสมาชิกที่สนใจ หากท่านยังไม่ได้ลงทะเบียนอย่าลืมหงายเข้าร่วมงานให้ทันเวลา เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งในเวทีวิชาการครั้งสำคัญนี้ครับ

ขณะนี้ สสค. มีผู้บริจาคหมายข่าวกว่า 23,000 คน

สมัครสมาชิก สสค. หรือดาวน์โหลดไฟล์ข่าวได้ที่ www.QLF.or.th

ติดตามข่าวสาร สสค. ที่ Quality Learning Foundation QLFThailand

สุภกร บัวสาย
25 มีนาคม 2557

